

1. דרכי משה הקצור יורה דעה סימן קמט

(א) ונראה לפי זה דאף לחצר שיש בו עבודה זרה מותר לילך הואיל וה"ר יונה והרא"ש סבירא להו דאינו אסור אלא כשעושים יריד ביום האיד הא בלאו הכי שרי ואפילו לפי מה שכתב הרשב"א דאפילו על עסקי רבים אסור לילך שם ומשמע דאפילו אם אין יריד שם אסור לילך שם מכל מקום משמע דלא אסור רק כשאין דרך עובר משם למקום אחר אבל אם עובר דרך משם למקום אחר שרי דלא גרע מעיר שיש בה עבודה זרה. אמנם בספר חסידים כתב דכל ההולך דרך שם אין תפלתו נשמעת תוך שלשים יום אבל לא מחמירים בזה כל כך :

2. ספר חסידים (מרגליות) סימן אלף קנז

אין ליכנס בבית ע"ז שנאמר גבי אליעזר (בראשית כ"ד ל"א) ואנכי פניתי הבית ומה שהיה יעקב בבית לבן לא היה נכנס באהלו. שומע תפלה וגומ' (תהלים ס"ה ג') שומע תפלות אינו אומר אלא שומע תפלה זו תפלה של מלאך מזלו של אדם שהוא מתפלל על האדם שישמע הקדוש ברוך הוא תפלתו של אדם וזהו עדיך כל בשר יבואו. לכך אין רשאים למעלה לומר שירות עד שיאמרו ישראל שכל ענין שאדם עושה מלאך מזלו מראה באותו ענין למעלה כמו שכוונו למטה. וזהו וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל (שמות ו' ה') וגם לרבות מלאכי מזלם. ולרשע מקבלים מיד תפלתו במילי דצריך לו רק שלא יהא הדבר רע לעולם דכתיב (תהלים ע"ג י') ומי מלא ימצו למו שממלאין בקשתו דומה לעבד שמבקש פריס מרבו ואומר תנו לו ולא אשמע עוד קולו כדאיתא במסכת תענית.

3. חכמת אדם שער איסור והיתר כלל פד

טו הבית תפלה של עכ"ם שיש בו אליל אף על פי שאין הבית נעבד מכל מקום לא גרע מתשמישן ונוין ולכן אפילו אם פנו משם האליל אסורה בהנאה אלא אם כן הוציא עכ"ם את האליל בדרך ביטול דהיינו שלא להכניס עוד שם אבל הוציאה ישראל לא מהני לבטל מבית זה דין משמשין ואם הבית הוא משמש לאליל של ישראל לא מהני ביטול עולמית כדלעיל סימן ה' (סימן קמ"ה ברמ"א סעיף ג') ומיהו לאחר שנתבטלה כדין מותר אפילו להתפלל בתוכה ואינו דומה לשאר דברים שאסורים למצוה כדלעיל סימן ג' דשאני הכא כיון שהוא מחובר אף על גב דתלוש ובסוף חיברו הוי כתלוש מכל מקום לענין זה הוי כמחובר (מגן אברהם בסימן קנ"ד ס"ק י"ז) אבל בית שלא הוקצה לעבודה זרה לגמרי אלא לפי שעה הוקצה לעבודה זרה כל זמן שהעבודה זרה בתוכה אסור בהנאה ואם הוציאה אפילו על ידי ישראל ואפילו דעתו להחזירה מותר (סימן קמ"ה סעיף ג'):

טז כיון דבית עבודה זרה אסור בהנאה אם כן אסור לכנוס לתוכה ואפילו לישב בצלה אבל לעבור בצלה מותר (סימן קמ"ב סעיף ט') ומצוה להתרחק שלא ילך נגד הפתח בתוך ארבע אמות (שם סעיף י') ואסור לשמוע הכלי שיר ולהריח הריח ולהסתכל בנויה וכל שכן בעבודה זרה עצמה (סעיף ט"ו) ואם צריך לילך דרך שם (יאטים אזנו ויעצים עיניו ויסתום נחיריו) [ישמור את עצמו] שלא יהנה ואף על גב דאינו מתכוון כיון דהוי פסיק רישיה ובמתכוון אסור אפילו אין לו דרך אחר (סימנים קמ"ב קמ"ט סעיף א' וב' ובש"ך שם סימן ק"נ סעיף א' ובש"ך שם):

4. שולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים סימן קמט

סעיף א: עיר שעושים בה א' יריד ביום חגם, והעובדי כוכבים מתקבצים מכמה מקומות והולכים שם לכבוד עבודת כוכבים, ב' מותר לילך חוצה לה א' ואסור ליכנס בתוכה. היתה חוצה לה, מותר ליכנס בתוכה. ההולך ממקום למקום, ב' אסור לעבור בה <א> אם הדרך מיוחד לה, [ג] דהיינו ג' שאין עוברין מאותה עיר לעיר אחרת.

סעיף ב: ד' בד"א, באכסנאי. ד' אבל בן עיר, מותר. ואם הולך בשיירא, מותר. הגה: ה' חצר של עבודת כוכבים, "א דדינו כעיר של עבודת כוכבים (טור בשם הרשב"א), ו' ובזמן שאין העובדי כוכבים מתקבצים שם לתרפותן מותר ליכנס שם (טור בשם ר' יונה והרא"ש). ז' ו"א ה' דבכל ענין אסור, ח' אם אין דרך עובר בו למקום אחר. ו' אבל כשדרך עובר למקום אחר, לכולי עלמא מותר. וכן המנהג פשוט לילך דרך אותו חצר למקום אחר, (רשב"א) ט' ומ"מ מדת חסידות הוא להתרחק מליכך בו אם יש לו דרך אחרת קצר כמוהו (ד"ע) וכן משמע בספר חסידים). י' ועיין לעיל סימן קמ"ב.

5. ש"ך יורה דעה סימן קמט

א' ואסור ליכנס בתוכה כו' - כתב הרמב"ם בפ' המשנה ולפיכך יודע לך שכל עיר של אומה עובדת כוכבים שיהיה להם בית תפלה שהוא בית עבודת כוכבים בלי ספק אותה העיר אסור לעבור בה בכוונה וכ"ש לדור בה (עיי' לקמן ס"ק ד') אבל בעת שאנחנו תחת ידיהם בעונותינו ושוכנים בארצם אנוסים ונתקיים בנו מה שנאמר ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן ואם העיר דינא כן ק"ו בית עבודת כוכב' עצמה שהוא אסור לנו כמעט לראותו וכ"ש ליכנס בו ע"כ:

6. שולחן ערוך יורה דעה הלכות עבודת כוכבים סימן קנ

להתרחק מדרך עבודת כוכבים ושלא לשחות בפניה, ובו ג' סעיפים.
סעיף א: א' מצוה להתרחק מדרך עבודת כוכבים ד' אמות.

סעיף ב: ישב לו קוץ ברגלו בפני עבודת כוכבים, או נתפזרו לו מעות לפניו, לא ישוח להסיר הקוץ וליטול המעות, א' מפני שנראה כמשתחוה לה, ב' אלא ישב ג' או יפנה אחוריו או צדו לצד עבודת כוכבים, ואחר כך יטול.

סעיף ג: <א> פרצופות המקלחות מים ב' בפני עבודת כוכבים, לא יניח פיו על פיהם וישתה, מפני שנראה כמנשק לעבודת כוכבים. הגה: ד' י"א דכל שאינו אסור אלא מפני מראית העין, כגון בדין זה, אם יש סכנה בדבר כגון אם ימות אם לא ישתה, מותר לשתות ואין בזה משום יהרג ואל יעבור. (ר"ן פ"ק דעב"ז). שרים או כהנים שיש להם צורת עבודת כוכבים בבגדיהם, או שנושאים צורת חמה לפניהם כדרך הגמונים, אסור להשתחוה להם או להסיר הכובע לפניהם, רק בדרך שאינו נראה, כמו שנתפזרו מעותיו; או שיקום לפניהם קודם בואם. וכן יסיר הכובע וישתחוה קודם בואם (ת"ה סימן קצ"ו /קצ"ז/ ה') ויש מקילין בדבר הואיל וידוע שגם העובדים עבודת כוכבים אינם מסירים הכובע או משתחוים לעבודת כוכבים, רק להשר (שם בשם ר"י מאפנו"ם ומהר"ו). וטוב להחמיר כסברא הראשונה.